

USTAWY

Towarzystwa rolniczego

dla

księstwa Cieszyńskiego w Cieszynie.

DR A. CINCIAŁA

Cieszyn.

Nakład Towarzystwa rolniczego. — Druk Karola Prochaski.
1869.

E.1

334.4.095.3::63¹¹⁸SL

Biblioteka
Tadeusza Regera

C 004809 //

4587

A. Cel Towarzystwa rolniczego, jego środki i zdobywanie ich.

§. 1.

Zawiezuje się Towarzystwo rolnicze w Cieszynie dla księstwa Cieszyńskiego celem wspierania wzrostu rolnictwa, szczególnie mniejszych gospodarzy, i z nim połączonego przemysłu za pomocą skutecznych przykładów, praktycznych doświadczeń i wzajemnego pouczenia.

§. 2.

Środki do osiągnięcia tego celu i sposoby działania są następujące:

a) Towarzystwo odbywać będzie przynajmniej ćwierćroczne posiedzenia, na których się mają odbywać rozprawy i wzajemne pouczenia dotyczące rolnictwa i przemysłu.

b) Członkowie Towarzystwa mogą się ku celom ad a) wyrzeczoną pod przewodnictwem Wydziału Towarzystwa i oprócz miasta Cieszyń jako siedziby Towarzystwa zgromadzać.

c) Rozprawy w zgromadzeniach Towarzystwa powinny się rozchodzić także nad tém, jako należy wychowywać młodzież, ażeby w rolnictwie i przemyśle zamiłować się mogła, i jako obchodzić się powinno z ludźmi

służebnemi, ażeby pocziwemi ludźmi się stali, a gospodarzom należną pomoc nieśli.

d) Również powinno w zgromadzeniach Towarzystwa przypuszczać rozprawy nad niesieniem sobie wzajemnej pomocy w potrzebach rolnictwa i przemysłu;

e) Towarzystwo będzie członkom ile możności ułatwiać nabywania nasion, narzędzi i t. d. oraz podawać będzie wskazówki do korzystnego spieniężenia pól rolniczych.

f) Towarzystwo postara się o zebranie książek i czasopismów gospodarzom pożytecznych i innych rzeczy do pouczenia stósownych. Osobny przepis wykaże postępowanie przy udzielaniu tych środków pouczających do domowego użycia.

g) Towarzystwo postara się także o ogłoszenie drukiem ważniejszych rozpraw dla pouczania członków.

h) Towarzystwo zaprowadzi także przedsięwzięcie prób i doświadczeń gospodarczych i ogłaszanie ich wypadków.

i) Będą podług umowy czasami pojedynczy gospodarze od członków Towarzystwa nawiedzani, by się gospodarowaniu ich zbliża przypatrzeć.

k) Towarzystwo urządzać będzie wystawy gospodarskich pól

dów i wyrobów, zwierząt, rolniczych i innych narzędzi i machin.

1) Będzie się Towarzystwo starało o założenie wzorowych gospodarstw sielskich.

B. Sposób założenia i odświeżania Towarzystwa.

§. 3.

Towarzystwo składa się z nieograniczonej liczby członków czynnych, honorowych i korespondujących a Protektorów. Członkami czynnymi mogą zostać obywatele austriacycy nie poszlakowanego imienia, to jest prawa wyborczego w gminie nie pozbawieni, którzy się przy tworzeniu Towarzystwa za takich zapiszą, lub później przez wydział przyjętymi będą.

§. 4.

Na członków korespondujących mianuje wydział Towarzystwa osoby, które wspieraniem Towarzystwa dobrą radą i piśmiennymi doniesieniami dla niego pomocnymi się stały.

§. 5.

Na protektorów i członków honorowych mianuje Towarzystwo na zgromadzeniach swych takie osoby, od których się życliwości albo poparcia swych celów w wyższej mierze spodziewać może, a nie mniej mężów w zawodzie rolniczym szczególnie zasłużonych.

§. 6.

Dochody Towarzystwa składają się:

I. Z opłaty wstępnej członków czynnych raz na zawsze 1 zł. w. a. wynoszącej;

II. Z dobrowolnych darów;

III. Z rocznych z góry płać się mających składek członków czynnych, które mają wynosić:

a) dla gospodarzy mniejszych zacząwszy od 20 morgów na dół 1 zł. w. a.

b) dla gospodarzy większych i im równych członków 2 zł. w. a.

C. Siedziba towarzystwa.

§. 7.

Siedzibą Towarzystwa jest miasto Cieszyn.

D. Prawa i obowiązki członków Towarzystwa.

§. 8.

Członkowie Towarzystwa mają prawo w działaniach Towarzystwa i użyciu jego środków udział brać.

§. 9.

Ogół członków Towarzystwa posiada w zgromadzeniu walnym lub głównym niezwyczajnym, sumę praw Towarzystwu przysługujących a zwłaszcza:

a) Zarządza samoistnie wszelkimi sprawami Towarzystwa;

b) Wybiera wydział;

c) Mianuje protektorów i członków honorowych;

d) Stanowi względem urzędu wystaw gospodarczych i mianuje komisję do ocenienia przedmiotów wystawionych;

e) Pozwala nabycia nieruchomości i przedsięwzięcia zakładów rolniczych;

f) Wysłuchuje sprawozdania wydziału i sprawdza rachunki;

g) Stanowi w sprawach przez wydział przedłożonych;

h) Stanowi względem zmian w ustawach i rozporządza własnością Towarzystwa w razie rozwiązania onegoż w sposób niżej ustanowiony;

i) Stanowi względem wyłączenia członków z Towarzystwa.

§. 10.

Członkowie czynni biorą na się obowiązek:

a) do czynienia wkładek w §. 6 wspomnianych;

b) do pilnego uczęszczania na posiedzenia;

c) w ogóle do ścisłego spełniania tych ustaw i żywego przyczyniania się do wzrostu Towarzystwa i osiągnięcia celów przezeń popieranych.

E. Przełożeństwo Towarzystwa i organa jego.

§. 11.

Sprawami Towarzystwa kieruje Wydział z 15 członków złożony na walnem zgromadzeniu po ułożeniu Towarzystwa względną większością głosów obrać się mający. Dla przypadków przeszkodzenia członków wydziałowych wybierze walne zgromadzenie siedm zastępców ich.

§. 12.

Wydział wybiera z pomiędzy siebie absolutną większością głosów na urzędników swych:

1. Prezesa;
2. Zastępcę tegoż;
3. Sekretarza;

4. Zastępcę tegoż;

5. Kasyera oraz gospodarza;

6. Bibliotekarza oraz archywarjusza.

Prezes a w razie przeszkodzenia onegoż zastępca jego zagaja posiedzenia wydziału i zgromadzeń, i kieruje niemi i jest wyobrazicielem Towarzystwa na zewnątrz. Wolno mu też nadzwyczajne posiedzenia wydziału zwołać.

Sekretarz prowadzi spis członków, spisuje sprawozdania zgromadzeniu przedłożyć się mające i załatwia wraz z zastępcą wszelkie pismienne sprawy Towarzystwa.

Kasyer ściąga składki i wydaje pieniądze za upoważnieniem wydziału, czuwa nad majątkiem Towarzystwa i prowadzi rachunki.

Bibliotekarz zaopatruje księgozbiór i archiw Towarzystwa i wydaje książki członkom podług szczególnego przedpisu przez wydział ułożyć się mającego.

§. 13.

Wydział i urzędnicy jego wybierani bywają na jeden rok tylko, zostawają jednak tak długo w czynności, aż wybór nowego wydziału legalnie się ukończy.

§. 14.

Wydziałowi przysłuszy kierownictwo Towarzystwa a w ogóle wszystkie czynności do niego należące, o ile podług niniejszej ustawy nie winne być wykonywane przez zgromadzenie Towarzystwa.

Wydział szczególnie:

a) mianuje członków czynnych;

b) zarządza majątkiem Towarzystwa i prowadzi stały nadzór nad czynnościami urzędników swych;

c) zdawa sprawę zgromadzeniom Towarzystwa z czynności swych;

d) prowadzi korespondencje w imieniu Towarzystwa;

e) stanowi o zażądaniem przez pojedynczych członków uwolnienia od składek i wstępnego;

f) stanowi o pismach mających być kosztem Towarzystwa drukowanych;

g) załatwia sprawy jemu przez zgromadzenia szczególnie powierzone;

h) zwołuje walne zgromadzenie co rok w październiku odbyć się mające i wypisuje w czasie naglącej potrzeby zgromadzenia główne niezwyczajne, którym równe prawa jak i walnym przysługują (§. 9);

i) Wydział przy zwyczajnych ćwierćrocznych zebraniach Towarzystwa (§. 2 a) przytomny być powinien;

k) ustanawia czas posiedzeń swoich.

F. Warunki płatności uchwał, de- kretów i ogłoszeń.

§. 15.

Walne lub niezwyczajne główne zgromadzenia uważać się powinny za kompletne, jak skoro piąta część członków czynnych Towarzystwa się zbierze a zgro-

madzenie przynajmniej z 30 czynnych członków się składa.

§. 16.

W czynnościach zgromadzeń walnych lub głównych wystarczać ma:

a) przy wykonaniu wyboru wydziału (§. 9 b) większość głosów względna (relatywna).

b) w stanowieniach: α) względem zmian w ustawach; β) względem rozporządzania w razie rozwiązania Towarzystwa własnością jego (§. 9 h) większość dwóch trzecich części.

c) w wszystkich innych przypadkach (§. 9 a, c, d, e, f, g, i, —) większość głosów absolutna (bezwzględna).

§. 17.

Wydział za kompletny uchodzi, jak skoro większość członków jego się zbierze.

§. 18.

W czynnościach wydziału wystarcza:

a) w stanowieniu o pismach mających być kosztem Towarzystwa drukowanych (§. 14 f) — większość dwóch trzecin głosów;

b) w wszystkich innych przypadkach absolutna (bezwzględna) większość głosów.

§. 19.

W czynnościach zgromadzeń ćwierćrocznych do uchwał potrzebna zawsze bezwzględna większość głosów przytomnych członków. Zgromadzenia te zaś za kompletne uważać się będą, jak skoro się piąta część czynnych członków zbierze.

§. 20.

Dekrety i ogłoszenia czy zgromadzeń, czy Wydziału, wykonuje Wydział z odwołaniem się na uchwałę zapadłą. Ekspedycje są prawne jak skoro przez Prezesa lub zastępcę jego, i przez Sekretarza lub zastępcę jego podpisane są.

§. 21.

Równie i kontrakty przez Towarzystwo zawarte w ten sam sposób jak w poprzednim §. względem dekretów i ogłoszeń ustanowiono, podpisywane będą.

G. Sposób załatwienia sporów w gronie Towarzystwa powstających.

§. 22.

Spyry w gronie Towarzystwa powstałe załatwione być powinny przez sąd polubowny, do którego każda strona jednego sędziego polubownego obierze. W ten sposób wybrani sędziowie za rozjemcę jednego członka wydziału powołują. Jeżeli się sędziowie względem osoby rozjemcy (superarbitra) niezjednoczą, a każdy sędzia inną osobę zmianuje, rozstrzyga między ostatniemi los.

§. 23.

Członkowie Towarzystwa poddają się na ten przypadek, żeby od Towarzystwa skarżonymi być mieli, sądom w Cieszyźnie istniejącym.

H. Zastępstwo Towarzystwa na zewnątrz.

§. 24.

Towarzystwo na zewnątrz przez prezesa swego, lub zastępcę jego zastąpione czyli reprezentowane będzie.

I. Ustanowienia względem rozwiązania Towarzystwa.

§. 25.

Towarzystwo rolnicze w Cieszyźnie za rozwiązane uważać się ma, jak skoro liczba członków niżej 30 upadnie.

§. 26.

Oprócz tego przypadku rozwiązane Towarzystwo tylko wtedy się rozwiąże, jeżeli tego dwie trzecie części wszystkich czynnych członków zażądają.

§. 27.

W razie rozwiązania Towarzystwa, w jaki bądź sposób by nastąpić miało, majątek jego należeć będzie tym gminom księstwa Cieszyńskiego, które Towarzystwu członków czynnych dostarczały a w tej proporcji, jak to pod cały czas istnienia Towarzystwa miejsce miało, przy czem czas należenia członków do Towarzystwa w rachunek wzięty być powinien.

§. 28.

W ten sposób gminom przypadłe części majątku Towarzystwa na szkolne biblioteki tych gmin wynależone być muszą.

Książki Towarzystwa po prostu w sposób poprzednim §em ustanowiony szkolnym bibliotekom oddane być mogą.

§. 29.

Bliższe ustanowienia w celu wykonania ustanowień w §§. 27 a 28 zawartych i w ogóle względem zarządzenia majątkiem Towarzystwa, poczyni zgromadzenie walne lub główne (§. 9 h).

Nr. 4036.

Istnienie tego towarzystwa wedle brzmienia niniejszego statutu w myśl ustawy z dnia 15 listopada 1867 Dz. p. p. Nr. 134 poświadcza się.

C. k. słazki Rząd krajowy

W Opawie dnia 25. czerwca 1869.

Za c. k. Prezydenta krajowego:

Summer, m. p.

(L. S.)

§. 30.

Do przeprowadzenia ustanowień tych, zgromadzenie walne lub główne wybierze szczególny komitet.

W Cieszynie d. 13. marca 1869.

Prezes komitetu zakładającego:

Dr. L. Klucki.

Sekretarz tegoż komitetu:

Andrzej Kotula.